

Lokalt pensionärsråd

Vård- och äldre nämnden

Datum	2019-05-28	
Tid	9.30–12.00	
Plats	Pressaren, plan 1, Vård- och äldre förvaltningen	
Deltagare	Johan Wikander, ordförande	Vård- och äldre nämnden
	Rose-Marie Liljenby Andersson	Vård- och äldre nämnden
	Lena Svensson	FAS
	Inger Ekelin	FAS
	Monika Golcher	SKPF
	Evy-Ann Strand Yliheikkälä	SKPF
	Agneta Nero Andersson	SPF
	Bernt Andersson	SPF
	Gunvor Andersson	SPF
	Maria Nilséus	Stadsledningskansliet
	Annika Olausson	Vård- och äldre förvaltningen
	Melissa Lennartsson	Vård- och äldre förvaltningen
	Johan Norbelie	Vård- och äldre förvaltningen (10.00–10.35)
	Petronella Billing	Vård- och äldre förvaltningen (10.40–11.10)

1. Mötet öppnas

Ordförande Johan Wikander förklarar mötet öppnat klockan 9.30.

2. Upprop och val av justerande person

Lena Svensson väljs som justerande person. Protokollet justeras den 5 juni på Vård- och äldre förvaltningen, plan 4.

3. Genomgång av föregående protokoll

Föregående protokoll läggs till handlingarna.

4. Dagordningen godkänns (med ev. ändringar)

Dagordningen godkänns. 5. *Diskussion kring upplägg för sammanträden med utgångspunkt i reglementet* diskuteras vidare under 10. *Övriga frågor* om behov finns.

5. Diskussion kring upplägg för sammanträden med utgångspunkt i reglementet

Reglementet för råden reviderades senast 2017. Reglementet innehåller bestämmelser för både det centrala rådet och de lokala råden.

Enligt reglementet ska pensionärsrådet i första hand behandla frågor på planeringsstadiet, bland annat vad gäller boendeformer. Rådet ifrågasätter huruvida man tidigare inkluderats i planeringsstadiet. I fortsättningen vill rådets ledamöter få möjlighet att yttra sig över vilka slags boenden som behöver byggas.

I reglementet står även att rådet ska fungera som remissinstans. Rådet har inte fått yttra sig över remisser tidigare. Detta beror delvis på att rådet endast sammanträder två gånger per termin och att remisser ofta behöver besvaras med kort varsel. Remisser kan fortsättningsvis skickas till rådets ledamöter via mail om man inte hinner lämna dem i samband med sammanträde.

Frågor till politiker

Hur ser politikerna på den bild av äldreomsorgen som framförs i media? Hur tar man till sig den kritik som lyfts?

Svar: Johan Wikander har varit mycket ute i verksamheterna för att skapa sig en egen bild genom möten med både chefer och personal. Även pensionärsrådet förmedlar en bild av verkligheten. Sammanställt visar detta på den riktning arbetet bör ta. Verkligheten är varken genomgående positiv eller genomgående negativ, variationen är stor. De bilder som förmedlas i media kan även vara politiskt färgad.

Vilka verksamheter besöker ni och hur är besöken utformade?

Svar: Vi har dels studiebesök för hela nämnden. Varje ledamot är kontaktpolitiker för en verksamhet, och vid dessa kontaktpolitikerbesök pratar med oftast med chefer. Johan Wikander gör även egna besök ute i verksamheterna. Vid dessa besök går han bredvid personal och möter brukarna. Chefer och personal vet om besöken i förväg, men Johan har säkerställt att man följer samma schema som vanligt.

Vilken syn har politikerna på hur vi ska bo när vi är äldre? En genomgång av bostadssituationen önskas till nästa möte.

Svar: Medel har avsatts i budgeten för att bygga ett boende som ska stå klart år 2023. I dagsläget har man inte hittat en lämplig tomt att bygga på. Vi behöver även skapa incitament för att bygga trygghetsboenden. Johan Wikander planerar att bjuda in alla bolag till dialog kring trygghetsboenden. Förvaltningen har kontakt med flera bolag kring möjligheten att bygga nya boenden.

I Fristad finns tomma lokaler, varför används inte dessa till vård- och omsorgsboende?

Svar: Lokalerna tillhör Lokalförsörjningsnämnden, inte Vård- och

aldrenämnden. Lokalerna är heller inte i tillräckligt gott skick för att man ska kunna bedriva vård- och omsorgsboende där. Vidare är planlösningen inte lämpad för ett sådant ändamål.

Det är viktigt att generationer får mötas genom att man kombinerar förskola och vård- och omsorgsboende.

Svar: Det finns ett kommunfullmäktigebeslut på att man ska titta på möjligheten att kombinera förskola med boendeformer för äldre.

I vissa städer har man byggt demensgårdar där dementa kan få komma ut i naturen och röra på sig. Finns sådana planer i Borås?

Svar: Kommunstyrelsen ska besöka en demensby i Danmark i sommar. Därefter får vi bedöma om det kan vara en bra idé att införa i Borås.

6. Förenklat beslutsfattande

Johan Norbelie, enhetschef på kvalitet- och utvecklingsenheten, presenterar utredningen kring förenklat beslutsfattande som genomförts på uppdrag av nämnden.

Bakgrunden till utredningen är två motioner kring förenklat beslutsfattande och en ny bestämmelse i socialtjänstlagen (SoL) som möjliggör att hemtjänstinsatser kan beviljas utan behovsprövning. Den nya bestämmelsen utmanar till viss del grundprinciperna i SoL. Utredningen har dels undersökt möjligheter till förenklat beslutsfattande genom SoL, och dels genom den så kallade befogenhetslagen. I dagsläget utförs ”fixartjänsten” genom befogenhetslagen. Befogenhetslagen gäller bara för serviceinsatser. För att kunna bevilja omvårdnadsinsatser krävs det att man applicerar SoL.

Omvärldsbevakningen visar på stora skillnader mellan kommuner som tillämpat förenklat beslutsfattande. Vissa beviljar många insatser utan behovsprövning (främst serviceinsatser) medan andra begränsat sig till några få insatser. Då möjligheten är ny finns ännu inte särskilt många erfarenheter att hämta.

Det går inte att förutsäga exakt vad kostnaderna för vår kommun skulle bli, eftersom det beror på hur många som nyttjar möjligheten och hur många insatser som ingår. Utredningen innehåller en kostnadsberäkning.

Utredningen föreslår att man börjar i liten omfattningen med ett begränsat antal serviceinsatser. Exempel på lämpliga insatser är larm, stöd med tvätt, stöd med städ och digitalt stöd i hemmet. Exakt tidsomfattning bör inte anges.

Utredningen föreslår även att börja med en något högre ålder, för att sedan sänka åldersgränsen om det faller väl ut. Besluten fattas dock av nämnden.

Pensionärsrådet kommer få yttra sig över utredningen till nästa sammanträde i augusti. Nämnden fattar beslut i augusti eller september. Presentationen skickas ut till ledamöterna.

7. Taxor och avgifter för vård och omsorg samt mat

Petronella Billing, enhetschef på myndighet och ansvarig för avgiftshandläggning, presenterar arbetet med att överse taxor och avgifter. Genomlysningen av taxor och avgifter gäller både för Vård- och äldreförvaltningen och Sociala omsorgsförvaltningen. I januari 2019 bildades en styrgrupp för att leda detta projekt. Tre arbetsgrupper som täcker in områdena juridik, information och organisation har tillsatts. En enkätundersökning har skickat ut till enhetscheferna i verksamheten.

Syftet med genomlysningen är att uppnå likställighet och rättssäkerhet för brukarna genom att säkerställa att rätt avgifter debiteras och att informationen kring avgifter och taxor är tydlig. Genomlysningen beskriver hur situationen ser ut idag och ger förslag till hur man kan arbeta för att uppnå målet.

Uppdraget är att Borås Stads medborgare får en likställd, rättssäker och korrekt hantering av taxor och avgifter, både inom Vård- och äldreförvaltningen och Sociala omsorgsförvaltningen. Avgiftsprocessen ska revideras och verksamhetssystemen ska ses över. Det händer att verksamhetssystemen räknar fel. Vid vissa tillfällen har felaktiga fakturor gått ut vilket skapar oro hos den som mottar fakturan. Ett gemensamt årshjul ska skapas för att få följsamhet i arbetet.

Man hoppas kunna skicka ut ett färdigt underlag bestående av uppgifter från Skatteverket, där mottagaren kan korrigera det som eventuellt inte stämmer. Är uppgifterna korrekta behöver mottagaren inte göra några ändringar.

Frågor/funderingar från pensionärsrådet:

Vad kostar det att inhämta uppgifter? Är det förenligt med GDPR?

Svar: Vi inhämtar uppgifter redan idag. Att det ska gå till på detta sätt är en vision, men det är ännu inte klarlagt hur det kommer fungera med GDPR. Förhoppningen är att genomlysningen ska ge underlag till förslag på hur processen skulle kunna se ut.

Om en person boende på vobo ansöker om bostadsbidrag, räknas bostadsbidraget som en inkomst som höjer avgiften?

Svar: Ja, bostadsbidraget räknas som en inkomst i det sammanhanget. Det är uträknat ett belopp man alltid har rätt att behålla, förbehållsbeloppet, som ska täcka levnadsomkostnader. Om det finns mer kvar utöver förbehållsbeloppet tas avgift ut på det.

Vissa kommuner tar ut högre avgift för kost på boende än vad en person normalt äter för. Hur ser det ut i Borås?

Svar: Matkostnaderna på boende blir något dyrare än när man äter mat hemma. Eftersom det är fördyrande att bo på boende får man ett litet tillägg till sitt förbehållsbelopp. Man betalar lite mer men får behålla lite mer. När vi får besked om att en person får sondmat istället för vanlig mat justeras summan. Detsamma gäller om en person slutat äta.

Hur hanterar man de personer som inte klarar av att betala in sina avgifter själva?

Svar: Arbetsgruppen som är inriktad mot juridik ser över detta. När en betalning inte kommer in går ärendet så småningom till ett inkassoföretag som kommunen anlitar. Ett antal påminnelser går ut dessförinnan. Det är relativt vanligt att brukare inte klarar av att betala sina räkningar. Det är viktigt att få till ett samarbete med överförmyndaren för att hitta god man som kan hjälpa till. En annan idé är att en avgiftshandläggare kan komma att kontakta brukaren i samband med att en första påminnelse går ut.

8. Val av representant till lokala arbetsgruppen kopplat till närvårdssamverkan

Monica Golcher väljs som representant till lokala arbetsgruppen kopplat till närvårdssamverkan.

9. Äldreombudet informerar

Det pågår en bidragsutredning för alla föreningar. Detta är ett stort arbete som kommer gå ut på remissrunda. Skarpt förslag beräknas till årsskiftet.

Man gör ett omtag gällande Träffpunkt Simonsland. En enkätundersökning har genomförts bland personal och föreningar. Fokus ligger på hur man ska arbeta fortsättningsvis och hur samarbetet ska se ut. Cheferna har haft möte kring detta. Under dagen (28/5) träffas personal på Träffpunkt Simonsland för att diskutera fortsatt arbete. Föreningarna kallas i augusti/september för dialog.

Centrala pensionärsrådet kommer att sammanställa en skrivelse som ska skickas till Västtrafik, där man bland annat tar upp att bussen alltid ska sänkas vid på- och avstigning, att hållplatser tagits bort och att inga bussar går på Lilla Brogatan eller till kyrkogården. Västtrafik har redan yttrat sig om bussar till kyrkogården. När det är färdigbyggt kring kyrkogården kommer det gå bussar dit.

Centrala pensionärsrådet har uttryckt intresse för att arrangera en seniormässa. Det krävs draghjälp från kommunens sida. Den som är intresserad av att ingå i en arbetsgrupp för seniormässan ska anmäla sig till Maria Nilséus. I år blir det ingen seniormässa, då 80-årsdagarna redan är inplanerade till hösten.

18-19 september arrangeras en nationell konferens kring förebyggande arbete dit alla mötesplatser i Sverige bjudits in. Länk till den nationella konferensen "Åldrandets möjligheter": <https://www.viforebyggerboras.se/>

De kommunala vård- och omsorgsboendena har fått en gemensam Facebook-sida. Denna heter "Vård- och omsorgsboenden Borås Stad".

På nästa sammanträde ska Maria Nilséus presentera konceptet Äldrevänlig stad.

10. Övriga frågor

Flera mindre affärer har uppgett att inte blivit tillfrågade i upphandlingen om online-inköp i hemtjänsten. Tar vi inte ifrån äldre det sociala genom att neka dem att gå till affären? Varför kan de inte nyttja den bonus de tidigare fick från affären? Förstör vi inte för mindre affärer?

Svar: Upphandlingen har gjorts tillsammans med koncerninköp. Alla affärsidkare har bjudits in att lämna anbud. ICA Knalleland uppfyllde de kriterier som krävdes och vann därför upphandlingen. Den som vill får fortsätta handla i sin affär som tidigare, och de som har biståndsbedömt att få gå med och handla får fortsätta med det. Den sociala biten kvarstår därmed. De personer som hemtjänsten tidigare handlat åt får nu mat hemkörd. De 10 vanligaste varorna får man till rabatterat pris, men den vanliga bonusen har inte tagits med i upphandlingen. En fördel är att hemtjänsten inte längre behöver lägga tid på att handla och inte heller behöver hantera kort och kontanter.

Hur ser bemanningssituationen ut inför sommaren?

Svar: Det ser bra ut, bättre än tidigare år. Ca 700 personer har intervjuats. Rekrytering pågår fortfarande med man saknar inte många. De vikarier som stannar i 8 veckor får 5000 kr extra i belöning.

Personal får vänta för länge på att få delegering. De som redan arbetar i vården går länge och väntar.

Svar: Vi tar reda på hur det ser ut med köer till delegering. De som är klara för anställning till sommaren ska få delegering innan de börjar arbeta.

Aktiviteter har lagts ned på vård- och omsorgsboenden eftersom personalen inte hinner med. På Fagerso erbjuds inga aktiviteter. De boende blir passiva. Önskar lista på vilka boenden som erbjuder aktiviteter och vad för slags aktiviteter det gäller.

Svar: Det ordnas aktiviteter på kommunens boenden. Det ingår i vård- och omsorgsboendenas uppdrag att erbjuda aktiviteter. Maria Nilséus tar reda på hur det ser ut på Fagerso och övriga boenden. Man kan följa vad som händer på alla boenden på tidigare nämnd Facebook-sida.

11. Mötet avslutas

Mötet avslutas klockan 12:00.

Underskrift

Underskrift	Underskrift
Namnförtydligande Johan Wikander	Namnförtydligande Lena Svensson